

изкарваше много важна наследственна черта у нашия герой „жестокостта“: тази жестокост, която у него е стихийна, очевидно, и спонтанна, диминуира въ цѣлата писателска и общественна дѣятелност на Ботйова, тя е виновна, споредъ хиксъ № 1. и за извѣстната „свада“ между Ботйовъ и Каравеловъ.¹⁾ Хиксъ № 2-ри добави „грандоманията“, наследена отъ бащата, като много важенъ — и единственъ! — факторъ въ живота на българския поетъ. „Само грандоманията — разсжждаваше хиксъ № 2-ри, може да ни обясни Ботйовото писателство, грандомания, която въ не по-малкъ размѣръ срѣщаме у даскалъ Ботю!“²⁾ Само за да не изпадне въ еднообразие, сирѣчь — за да не се каже, че повтаря буква по буква № 1. и № 2-ри, както е при други случаи, хиксъ № 3. тури едно кико върху „характернитѣ черти“ у Ботйова, като ги подслади, както видѣхме, съ нѣщо не тѣй тѣсно сѣмейно, но все пакъ тѣй мизерно.

Ние ще се съгласимъ съ третѣ хикса, че у Ботйова има много тъмно и много свѣтло, много жестокостъ и доста грандомания. Но нито ще кажемъ, че съ тие качества се опрѣдѣля характерътъ на човѣка, като общественъ и писателски, нито ще си позволимъ едно глаголство, което стои по-долѣ отъ всѣка научна критика.

Ние, пакъ съ насъ заедно и читателитѣ, които изучиха обстоятелствата изъ живота на поета, просто можемъ да кажемъ, че Ботйовъ нито е жестокъ, нито грандоманъ (— хиксъ № 2-ри каза и маниакъ!), нито че у него има нѣкакъвъ инатъ, както въобще се разбиратъ тие понятия отъ вулгарната критика. Ние

¹⁾ „Христо Ботйовъ... олицетворилъ въ себе си цѣлата тогавашна епоха съ всичкитѣ нейни безобразия и идеали“ (З. Стояновъ, Опитъ за биография, стр. 457).

²⁾ Ст. Заимовъ, Мсб. I. Вж. и Минжлото, етюди и пр отъ същия.